

sprehajal na dvorišču ječe. Jestu so mu dali prav malo in še to je bilo neužitno. Docela neznosne pa so bile duševne muke, ki mu jih je povzročeval sovjetski komisar Panker, smrten sovražnik kristjanov. Cilj vsem tem mukam je bil pripraviti duhovnika k odpadu od vere, da bi ga v javnosti navedli kot do-

kaz, kako boljše vizem prodira tudi med duhovščino. Tako strašno je bilo to mučenje, da je ubogi duhovnik zblaznel. Ko so se pojavili pri njem pojavi blaznosti, so ga poslali v zbiralno taborišče, kjer je moral podirati drevesa. Šele ko je njegovo stanje postalo nevzdržno, so ga poslali v norišnico.

lo 20 oseb in so spravili na varno le nekaj hudo opečenih reševalcev, vendar je njihovo stanje zaradi opeklin brezupno. Samo dva člana reševalnega oddelka sta utekla z lažjimi opeklinami ter izjavila, da je ostalo v rovu zaprtih 15 do 20 mož in med temi tudi ravnatelj premogovnika in 4 inženjerji. Da bi rešili v rovu zaprte še žive, ni nobenega upanja.

Razne novice.

Čevljarji so hudi na cene izdelke tvrdke Bata. V Mariboru si je pred nedavnim spust" jezo nad podjetjem Bata brezposelni čevljar Ljuba Kukalj, rodod iz Šibenika. V izložbeno, 15.000 Din vredno šipo, je zagnal debel kamen, ki je razbil šipo. Mariborsko sodišče je prisodilo razljutenemu napadalcu dne 16. t. m. 2 meseca strogega zapora, pogojno na 2 leti. Batina izložbena okna v Mariboru so že bila pred omenjenim slučajem predmet napada.

Čudo narave. Dostikrat narava napravlja čudne stvari, ki bi si jih človek ne mogel niti misliti. Tako je narava ustvarila to čudovitost, da se je neki gospodinji pri Sv. Venčesu izvalilo pišče s štirimi nogami. Dasiravno ne hodi po vseh, vendar drugi rasteta in živita s piščancem, ki se veselo podi za muhami in raznim mrčesom po vrtu z drugimi vred.

Stalni zračni vlaki med Moskvo ter Krimom. V Moskvi so se vršili zadnje dni poskusi z zračnim motornim vlakom. Motorno letalo je vleklo za seboj 3—4 brezmotorna jadralna letala, ki so se odklopila nad mestom, kamor bi potovali potniki, in so pristanki uspeli. Poskušna vožnja zračnega motornega vlaka se je dobro obnesla in radi tega bodo uvedli ta promet na razdaljo Moskva—Krim.

Našega kmeta, steber gospodarstva naše države, je kriza najbolj prizadela. Cena kmečkim pridelkom je padla tako nizko, da mu ni plačan trud, ki ga je vložil v obdelavo zemlje, reje živine in gozd. Delo kmeta je trdo. Pomagal si bo le na ta način, da racionalizira svoje delo s tem, da se poslužuje strojev in novodobnega orodja, ki mu ob manjšem trudu in stroških omogoči večjo produkcijo. Našega kmečkoga gospodarja je treba opozarjati na nove pridobitve na tem poprišču. Na letošnjem sponladanskem ljubljanskem velesejnu od 30. maja do 10. junija bodo razstavljeni najrazličnejši poljedelski stroji in orodje najnovjših konstrukcij. Stroji bodo v obratu, gonjeni z električno, parno, bencinsko in ročno silo. V interesu vsakega kmetijskega gospodarja bo, da si ogleda to razstavo.

Sanctorij v Mariboru, Gosposka 49, tel. 23-58, zopet odprt. Prosta izbira zdravnikov. Cene zmerna. Vodja primarij dr. Černič. 887

Klobuke za birmanes in botre kupite najcenejše pri klobučarju Franc Berniku v Mariboru, Trg Svobode, med gradom in franciskansko cerkvijo. 407

Velika izbira manufakturnega blaga v Trpinovem bazarju, Maribor, Vetrinjska ulica 15. Naši kupci dobe koledar »Slovenskega gospodarja«.

Obžalovanja vredni slučaji.

Žrtev tepeža. V Vurbergu pred krčmo je došlo med domačini do prepira, ki se je razvil v splošen pretep. Jožef Fižolnik, 62letni delavec, zaposlen pri graščinski upravi, je dobil pri tej pri-

Nesreče.

Tudi v mariborski okolici je začelo goreti. Preteklo nedeljo so kar trije požari nastali v mariborski okolici. Na nekdanj Golobovi sedaj Tomšičevi kmetiji v Počehovi je zgorela viničarija. Škode je okoli 20.000 Din. Isti večer je gorelo v Studencih pri posestniku Blažiču v Kralja Matjaža ulici. Okoli 11. ure ponoči so se splazili od zadaj v dvoriščno poslopje kurji tatovi, ki so podavili in zaklali več kokoši, in ko jih je neka stara ženica, ki stanuje v dotični hiši, pregnala, je naenkrat začelo goreti in je pogorelo celo gospodarsko poslopje. Tat je iz maščevanja, da ni mogel odnesti kokoši, zažgal. Škode je okoli 5000 Din. V Vrtičah je zgorela viničarija Maksa Paskolo z večjo zalogo lepe krme. Tu ni bilo nič zavarovano. Sumi se, da je zažgala hudobna roka. Viničarija je bila novo urejena. Pri Tomšiču in Blažiču je škoda približno krita z zavarovalnino.

Smrtna nesreča ob priliki šolskega izleta. Ob priliki majniškega šolskega izleta je smrtno ponesrečila v Logarski dolini Marženka Grossmann, dijakinja III. letnika učiteljskega v Mariboru. Mlado gospico je smrtno zadel pri fotografiranju v glavo hloč, katerega je nepredvidoma prinesla voda. Ob isti priliki je isto bruno zlomilo nogo dijakinji Mileni Kocuvan.

Požari na Ptujskem polju. Dne 15. t. m. proti večeru je oznanil ognjeni sij nad Ptujsko goro večji požar. Požar je zajel domačijo posestnika Šegule. V veliki nevarnosti sta bila cerkev in župnišče. Domačinom in gasilcem gre zasluga, da se požar ni razširil. Škoda znaša 60.000 Din, a seve ni krita z zavarovalnino. — Posestniku Juriju Fišerju v Sitežu je pogorela klet in znaša škoda 2000 Din. — V Preradu pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. je zgorela posestniku Juriju Draksiču s slamo krita koča. Deloma z zavarovalnino krita škoda je cenjena na 8000 Din.

Pes obgrizel fantka. V ptujsko bolnico so pripeljali 10letnega Ivana Habjaniča iz Leskovca v Halozah, ker ga je obgrizel nevarno po celem obrazu popadljiv pes.

Nesreča pri podiranju drevja. Ivan Lubec iz Grajene pri Ptujju je bil zaposlen pri podiranju drevja v gozdu. Po nesreči je padlo nanj drevo in mu je prizadajalo smrtno nevarne notrajne poškodbe.

Padel je po stopnicah in si zlomil tilnik. V Gaberju pri Celju je padel v noči po stopnicah in si je zlomil tilnik 38letni kleparski pomočnik Metod Tre-

bičnik. Radi poškodbe je kmalu izdahnul.

Razmesarjeno truplo na železniškem tiru. Na železniškem tiru, ki vodi v karavanški predor za Jesenicami, so našli razmesarjeno truplo Franca Dovžana, 20letnega delavca v tovarni na Javorniku. Laní je Francetova sestra smrtno ponesrečila z motornim kolesom.

Utonil pri kopanju. 19letni zidarski delavec Franc Povše iz Toplic pri Novem mestu je bil zaposlen pri zidanju novega doma v Radovičih. Radi izredno toplega dne se je podal fant v Kolpo kopat, kjer je utonil.

Ogenj uničil pod. Dne 17. t. m. je začelo goreti v Potoku pri Šmartnem p. Šmarno goro na Kranjskem in je uničil ogenj pod posestniku Francu Benda. Gasilci so ogenj omejili, sicer bi bil pogorel velik del vasi.

Smrtna nesreča plezalca. Vladimir Erbežnik, 24letni radijski tehnik, se je odpeljal dne 17. t. m. na kolesu iz Ljubljane proti Šmarni gori. Kolo je pustil pri kmetu in se je spravil sam nad plezanje na strmí Turnec. Popoldne so ga že našli ljudje globoko pod Turncem s prebito lobanjo in z zlomljeno desno nogo. Smrtni padec je moral biti silovit, ker so se mu med padcem sezuli čevlji. Erbežniku je najbrže spodrsnilo na vsled deževja opolzki skali.

Železniška nesreča na Nemškem. Dne 16. maja opoldne se je pripetila na progi Bremen—Hannover železniška nesreča, ki je zahtevala 3 mrtve, 8 hudo in 25 lažje ranjenih. Smrtno so ponesrečili: strojevodja, kurjač in ženska snažilka. Brzovlak na omenjeni progi je vozil prenaplaj preko mesta, katerega so popravljali. Lokomotiva in vsi vagoni so iztirili ter se prevrnili, 2 voza sta začela celo goreti, vendar so se rešili potniki iz njih še pravočasno.

Huda rudarska nesreča v Belgiji. Eksplozija jamskih plinov v belgijskem premogovniku v Lambrechiesu je zahtevala prvotno 50 smrtnih žrtev. Dne 17. maja se je pripetila istotam ponovna huda nesreča. Rešilno moštvo se je podalo v rov, da reši žrtve prve nesreče, a je nastala ponovna eksplozija in je bil takoj cel rov v objemu plamenov. Na mestu nesreče je bi-

Vsi, ki potujete, ne pozabite na novi vozni red!

Vozni red v lepi žepni izdaji stane samo 2 Din (po pošti je poslati naprej D 2.50 v znamkah). Preprodajalci dobijo primeren popust. Naročila sprejema: **TISKARNA SV. CIRILA, MARIBOR.**

liki zaboljaj v glavo, da se je moral zateči v bolnico v Ptuj.

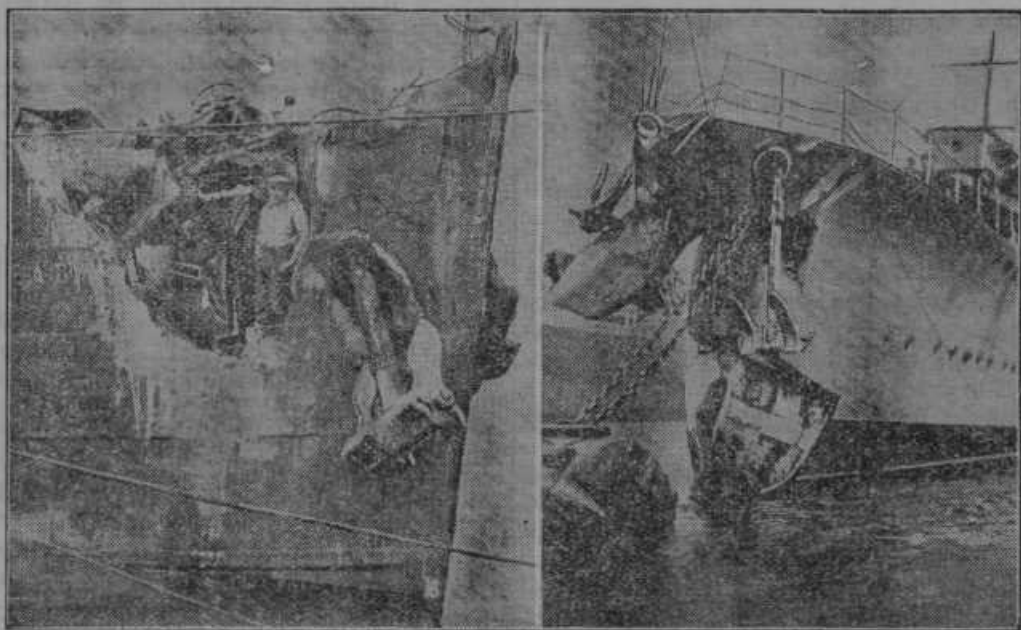
Prostovoljno v smrt. Iz velikega bagerja na Gvidi pri Trbovljah so potegnili žensko truplo, v kateri so prepoznali mladenko Milo Rehar iz Žabje vasi, ki si je izbrala prostovoljno smrt iz neznanega vzroka.

Roparski umor. Jurij Pohraški, bogat posestnik in živinski barantač iz Breznega ob Sotli, se je mudil na sejmu v Lembergu. Prodal je živine za kakih 20.000 Din in se je vračal na večer z drugimi sejmarji proti domu. Kake pol ure od doma se je ustavil v vinotoču v Prišlinu. Tamkaj je popival z drugimi, dokler ga ni preobilna pijača premagala, da je zaspal. Po pripovedovanju lastnika vinotoča ga je ta zbudil krog druge ure popolnoči in se je Pohraški odpravil proti domu. Nedaleč od vinotoča ga je pa napadel neznanec iz zasede s sekuro. Med Pohraškim in napadalcem se je razvil srdit boj na življenje ter smrt. Konečno je le uspelo tolovaju, da je udaril Pohraškega s sekuro po glavi, mu presekal lobanjo ter ranił možgane. Ko se je smrtno ranjeni že zgrudil, mu je prizadjal morilec še zaboljaj z nožem, mu je razparal suknjič in mu odvzel denar. Pohraški kot korenjak se je po izropanju najbrž zavedel, se zavlekel do bližnjega drevesa in obležal tamkaj nezavesten. Pri drevesu so ga našli drugo jutro, a je bil še živ kljub temu, da je imel po telesu sedem ran. Lobanja in ena roka sta bili presekaní. Pod levo pazduho je imel vbođ z nožem. Smrtnoranjenega ter razmesarjenega so spravili v bližnjo Žurmanovo hišo, kjer je podlegel poškodbam. Pohraški je bil dober gospodar ter znan kot živinski prekupec. Zapušča več otrok in med njimi dve poročeni hčerki. Preiskava o grdem in vse obsodbe vrednem zločinu je v polnem teku in bodo pravega krivca gotovo izsledili. Orožniki

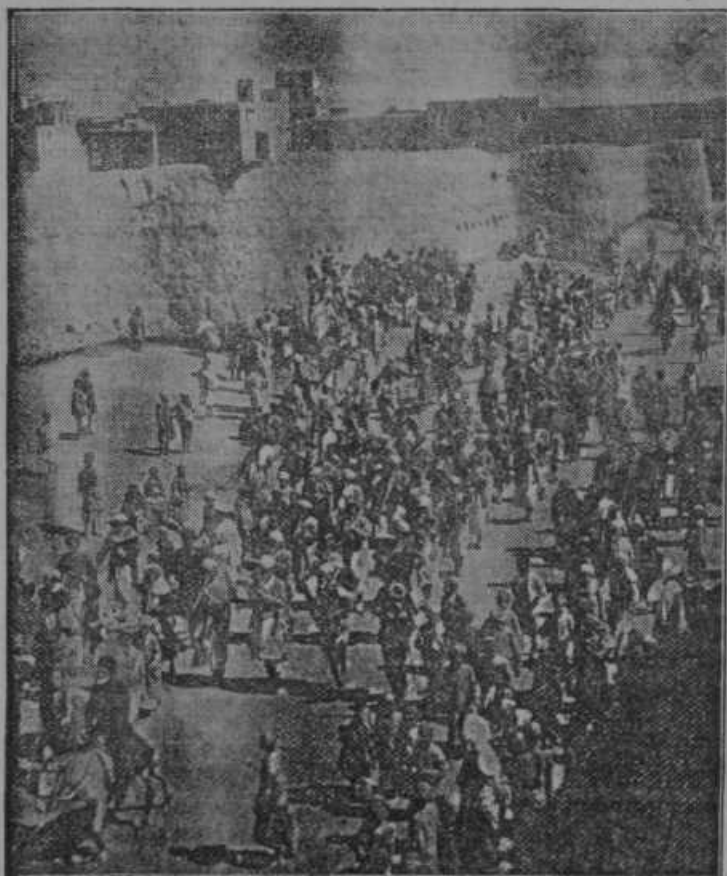
so eno osebo že aretirali in jo predali v preiskovalni zapor v Pregrado na Hrvaškem.

Razpečevalci ponarejenih tisočakov pred sodiščem. Dne 16. maja se je vršila v Ljubljani obravnava radi razpečavanja ponarejenih tisočakov, za katero je vladalo v javnosti veliko zanimanje. Na zatožni klopi so bili: Tržačan Armido Basilisco, trgovec v Ljubljani; Albert Besednjak iz Trsta, samski trgovnik v Ljubljani; Roman Golebiowski, rodom Poljak, oženjen in solastnik tvrđke »Jugoreklama« v Ljubljani; Baraga Ludvik, mehanik v Ljubljani, in Stanko Stupica, trgovec v Šmarju p. Jelšah. Obtožnica pravi, da je naročil Basilisco lani dne 20. avgusta za razširjanje od Gianuzzija v Trstu 100 komadov ponarejenih tisočakov proti zavezi, da mu plača za nje 15.000 Din in mu povrne potovalne stroške iz Trsta

v Ljubljano. Besednjak je od Basilisca prevzel 78 komadov ponarejenecv ter jih izročil Golebiowskemu, ki je zanje zastavil svoj avtomobil, nakar sta oba, Besednjak in Golebiowski, v času od 1. septembra do 11. oktobra 1933 štirikrat potovala v Zagreb, da bi jih tam spravila v promet. Golebiowski je dalje obtoženemu Baragi izročil za pisalni stroj, vreden 3800 Din, 14 ponarejenih tisočakov. Baraga Ludvik je dne 3. oktobra v Ljubljani izročil Kreditnemu zavodu za trgovino in obrt dva taka falzifikata v plačilo neke obveznosti. Stupica pa je oddal od 8 falzifikatov, ki jih je prejel od Golebiowskega za 1000 Din in 700 lir, enega na pošti v Šmarju pri Jelšah, drugega pri Haselbachu v Celju, tretjega pa pri tvrđki Kiffmann v Mariboru. Po dolgotrajnih govorih in dolgem posvetovanju je bila razglašena naslednja rászodba: Basi-

Dve angleški ladji (levo »Luimneach« in desno rušilec »Whirlwind«) sta trčili pri Darthmouthu in se težko poškodovali.

Levo:

Iz bojev za osamosvojitve Arabije. -- Čete korakajo iz glavnega mesta Jemena. Spredaj jezdi na oslu poveljnik.

Desno:

Nemški balon »Bartsch v. Sigfeld« je ponesrečil in sta se ubila v gondoli vodja balona in opazovalec.

Zahtevajte povsod »Slov gospodarja«.

lisco Armido na 3 leta robije; Besednjak Albert na 3 leta robije; Golebiowski na 2½ leta; Baraga Ludvik na 8 mesecev strogega zapor; Stupica St. je bil oproščen. Obsojenim se je štel v kazen preiskovalni zapor.

Priprost ponarejevalec. Pred sodnim senatom v Ljubljani je dajal dne 15. t. m. odgovor radi potvorbe denarja Jan. Pirman iz Pirmanov pri Sv. Vidu nad Cerknico. Kot nadarjen in spreten risar se je lotil lani z najbolj enostavnimi pripomočki potvorbe tisočaka in stotaka. Celo Narodna banka je izjavila o potvorbah, da jih je napravila v risanju večja — vendar ne strokovnjaška roka. Janez je ponaredil dva tisočaka in en stotak ter se je podal lani dne 11. novembra s potvorbami v Ljubljano, da bi jih zamenjal ter predal prometu. Od nekega Bosanca je kupil malenkosti in te je plačal s ponarejenim stotakom. Bosanec mu je dal nazaj 8 pravih 10dinarskih bankovcev. V delikatesni trgovini Javornik je hotel Janez plačati nekaj salame s potvorbo, a so jo prepoznali, poklicali stražnika in ta je Pirmana zasledoval, dokler ga ni prijel. Janezov denar sploh ni bil sposoben za promet in radi tega so ga obsodili le na 12 mesecev strogega zapor.

Obsodba nehvaležnega in surovega sina. Janez Meznarič, 29letni posestniški sin iz Bukovcev pri Ptuj, je prevzel od staršev posestvo. Stara dva sta si zgovorila skromen prevžitek, a niti tega jima ni dajal sin v redu. Starša sta se zatekla na sodišče in to je hotelo sina z rubežno prisiliti, da bi odrajal staršema zgovorjeno pravico. Letos dne 7. aprila je sodna cenitev mladega Meznariča toliko razljutila, da je pograbil vojaško karabinko, pomeril na mater, a jo je zgrešil. Hotel je nato ustreliti očeta, pa mu je orožje dvakrat odreklo. Nad očeta se je spraval s puškino kopitom ter ga je pobil na tla. Dne 18. maja je obsodilo mariborsko sodišče nehvaležnega ter surovega sina na 3 leta in 3 mesece robije.

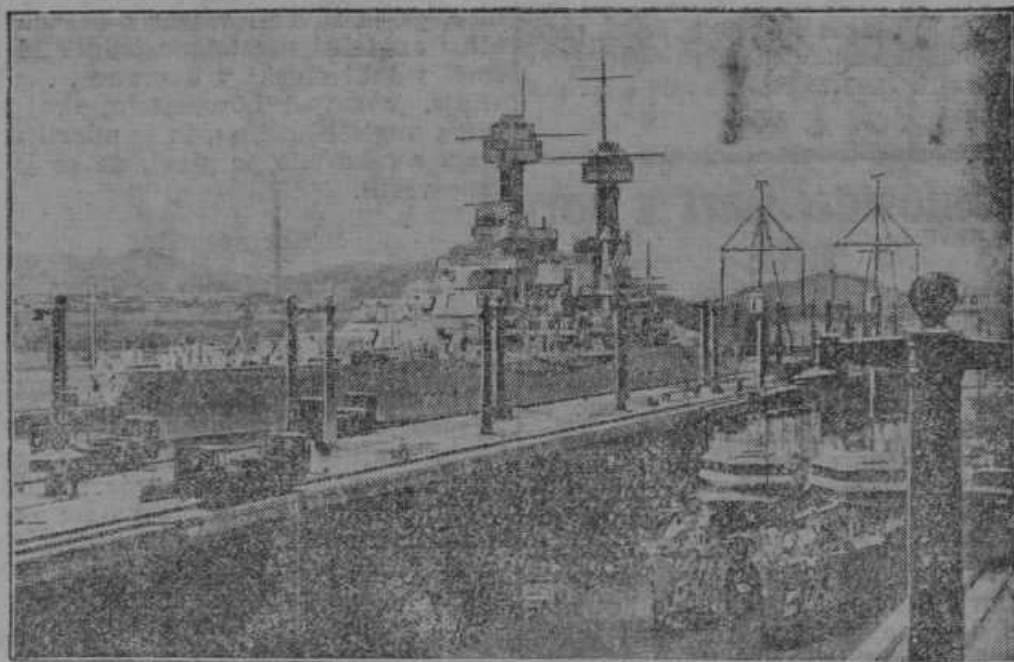
*

Rozno iz Prekmurja.

Širom Slovenske Krajine. Še nobeno leto, čeprav se že suša par let ponavlja, nismo v tako zgodnji pomladi občutili takega velikega pomanjkanja dežja kakor letos. Ljudje že kar z nezaupljivimi očmi gledajo bodočnosti v obraz. Če bo še ta suša nekaj časa trajala, bodo vse naše nade uničene; kajti trava je že suha, rž in pšenica sta ostali čisto pri zemlji in poleg tega oveli. Krompir in koruza, ki sta nekoliko kasneje vsajena, ne moreta vzkliti, temveč sta ostala taka, kakršne so vsadili. Molitve vernikov glasno done proti nebu ter prosijo usmiljenja, kajti če ostanejo še nekaj časa brez dežja, bodo ostali tudi brez hrane. Da bi se jih Bog usmili in jim dal dežja, so se na večih krajih vršile prav dolge križevske procesije. Tako je na primer šla v Turnišču procesija en dan v Renkovce, drugi dan v Gomilice in tretji dan v Lipo. Ob pogledu na ovelo žito so še njih molitve bile veliko pobožnejše.

Dolnja Lendava. Na predlog prosvetnega ministra je bilo nastavljenih več mladih učiteljev tudi v Prekmurje; kajti nerasčaja je mnogo in vsled tega je v nekaterih krajih primanjkovalo učnih moči. Nastavljeni so sledeči gospodje: Bolta Alojz v Dolnji Lendavi, Tetrec Franc v Petešovcih, Bezan Viljem v Radmožancih, Skrabelj Alojz v Črensovcih, Lipovec Franc v Srednji Bistrici, Volk Rudi v Trnju, Babič Matija v Turnišču, Križanič Franc v Veliki Polani, Visner Ludvik v Cankovi, Dereani Jožef v St. Juriju, Fatur Viljem v Bodoncih, Pajtler Franc v Tišini itd.

Nedelica. Zadnje čase prihajajo tudi k nam nepovabljeni nočni gostje ter si zažele tujega blaga, zlasti perutnine. Več kokoši so odnesli tudi g. Čehu. Ko je ta zapazil tatvino, je za deva prijavil orožnikom in tudi sam šel iskat svoje kokoši. Po daljšem iskanju se mu jih je posrečilo najti v Črensovcih na avtomobilu, ki eksportira perutnino. G. Čeh je svoje kure spoznal, zato jih je zahteval nazaj. Toda tam mu tega niso verjeli. On pa je rekel: »Dajte mi eno mojo kokoš in videli boste, da je moja, ker mi bo šla na roko.« Po tem poskusu so mu kokoši vrnili, kajti spoznali so, da so njegove. Tat je bil kure prodal za izvoz.

Amerikanska vojna mornarica, ki je imela manevre v Atlantskem Oceanu, je preplula Panamski prekop v 48 urah.

Iz zgodovine surovega masla.

Zgodovina beleži, da je surovo maslo, kakor večina drugega, le iznajdba slučajja. — Arabci so imeli navado, da so jemali s seboj v usnjatih mehkih mleko na potovanje skozi puščave. Ker so bili mehi pritrjeni na hrbte kamel, so se pri premikanju živali zibal sem ter tja in na ta način je tudi mleko stalno klopotalo po mehkih. Posledica tega slučajnega postopanja je bila, da je nastalo iz mleka maslo, katerega so uporabljali prvotno za negovanje kože. Ko je pa naraslo povpraševanje po surovem maslu, so natočili kisto mleko v me-

Januš Golec;

20. nadaljevanje.

KRUCI

Ljudska povest po zgodovinskih virih.

Župnik se je odločil med glasnim ihtenjem za mladoletnega Frančka, ki naj otme kot jedva 17 letni junak ogroženi jeruzalemski tabor in celo Mursko polje. Dušni pastir se je spustil na kolena, pričel ihtečega glasu z lavretanskimi litanijami klicati na pomoč Marijino spremstvo za na pot vitezu — mladeniču. Zbrani so odgovarjali jokaje in blagrovale izvoljenca, da je naklonjena kakor na božji mig najmlajšemu borcu odlika prenosa rešilnega pisma. Za odhod rešitelja je bila določena noč, ko bodo Kruci po trudopolnem prepeljavanju in zakopavanju topov spali in drotali liki ubiti.

Župnik je okrepčal v noči neustrašenega junaka s sv. obhajilom. Mati ga je blagoslovila pred kipom žalostne Matere božje. Sobojevniki so mu stiskali kakor svetniku roke in mu želeli iz dna srca prehod in

priključiti pomoči. Poveljnik je ušil lastnoročno v jopič pismo, ga objel, očetovsko poljubil in mu razkazal ter raztolmačil še enkrat skozi strelne odprtine pot, katere se naj drži, da ne bo zašel v pest pesjanom, katerim je prizanašanje — tujka! Noč po prihodu in delnem zakopu sovražnih topov se je zdela tudi poveljniku najbolj varna za posel, katerega bi naj izpeljal Franček. Oblegovalci najbrž niti stražili ne bodo. Glavno važnost polagajo v artilerijsko pripravo za napad in da bi se upali priprosti kmetje na izpad s hriba v grabo, o taki drznosti ne sanja nobeden Kruc! Franček je imel nalog, da se potegne iz grabe v šumo in na vas Podgradje pri Ljutomeru. Iz Podgradja se naj skuša priplaziti do Mure. Ob njenih vijugah bo dosegel najbolj sigurno od tolovajev nenadlegovano Veržej. Vzel je s seboj na pot nabito pištolo in nož. V slučaju zajetja naj ustrelji, da mu pohiti taborišče na pomoč.

Za okopom je vzela Frančka od mesečine spremljana noč med gorečimi vzdihmi k Pomoči kristjanov, ki mu naj nakloni zaščito! Mladega junaka so spremljali vsi z nestrpnimi pogledi v grabo, kjer je zatopil očem. Vsi so pridržali sapo; ali ne bo zdaj in

Želodčne bolečine, pritisk v želodcu, gnloha v črevesu, žolčan okus v ustih, slaba prebava, glavobol, težak jezik, bleda barva obraza izginejo čisto po večkratni uporabi naravne »Franz Josefove« grenčice s tem, da jo izpijemo kozarec, preden ležemo spat. Specialni zdravniki za bolezni v prebavilih izjavljajo, da je »Franz Josefova« vodo toplo priporočati kot v te namene služeče domače zdravilo. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Lipa. Smrt, ki nikomur ne prizanaša, je pobrala mlado ženo g. Škaliča, posestnika in trgovca s krompirjem. Umrta je kmalu po porodu. Porodila je namreč dvojčka, ki sta tudi umrla. Nad vse žalosten je bil prizor gledati mlado mater z otročičkoma na mrtvaškem odru. Pogreba se je udeležilo lepo število ljudi, ki so mladi ženski, ki je bila splošno priljubljena, izkazali zadnjo čast. Izražamo mlademu vdovcu g. Škaliču in vsem sorodnikom naše iskreno sožalje!

Prekmurje. Založba »Raba« bo izdala več publikacij za temeljitejšo spoznanje naše zemlje. Delo bo imelo naslov »Prekmurjski prijatelji« in bo vsebovalo razvoj in značaj prekmurske književnosti v 18. in 19. stoletju. Za naročnike bo stalo 25 Din. To delo toplo priporočamo!

Skrivnostna smrt v novi luči.

Uvod.

O največjem goljufu najnovejše dobe Staviskem, ki je ogoljufal Francoze in celi svet za težke stomilijone, smo že veliko pisali. Staviski se je sam ustrelil po razkritju, a njegovi ljudje in pomagači so naprej na delu in odstranjujejo z umori vse jim neljube osebe na skrivnostne načine in nobena oblast jim ne more prav do živga. Danes — po smrti Staviskega, skušajo kot njegovo delo pojasniti marsikateri umor iz vrst najvišjih in najvplivnejših oseb, ki so zginile, ali za javnost vsaj storile samomor in si tedaj ni znal nihče raz-

ložiti, kaj je natiralo milijonarja v — smrt, kje in kako je zginil. Med skrivnostno izginule spada tudi belgijski velebankir Löwenstein. V svojem letalu se je hotel prepeljati iz Belgije na Angleško in med vožnjo je padel iz letala v morje in nikdo ni zvedel kaj več o njem. Časopisje je tedaj pisalo, da je odprl med vožnjo pomotoma namesto vrata v stranišče, ona ven in je prišlo na ta način do smrtnega ponesrečanja.

Bankir v igralnici.

Bilo je leta 1926. Belgijski bankir Löwenstein se je naselil stalno v severnošpanski igralnici — v Biarritzu. Za njegovo vilo je bilo zasebno letališče, po katerem so se kretala noč in dan tri bankirjeva vodna letala, pripravljena na polet. Kapitalist Löwenstein je vladal tedaj v Biarritzu. Pred njim so se klanjali celo najznamenitejši angleški lordi. Ko je hotel nekoč, spremljan od belgijskega senatorja, v navadni obleki k posebno imenitnem večeru v igralnici, ga je zavrnil vratar z besedami: »Niti angleški prestolonaslednik bi ne smel v taki obleki v dvorano...« — »Kaj«, je zavpil Löwenstein, »kaj me briga angleški princ«, in je udaril vratarja s tako silo po glavi, da se je ta osnesvestil.

Redke nezgode.

Poletje l. 1926 ni bilo za Löwensteina samo čas brezmejnega uživanja. G. bankir je napravljajal na krog njegovih prijateljev vtis, kakor bi ga preganjala nevidna sila. Močni ter sicer neplašljivi mož je imel trenutke, ko se je bal kakor majhen otrok. Ne brez vzroka. Dne 14. septembra se mu je pripetila avtomobilska nesreča, iz katere se je čudežno izmotal živ. Ko so preiskovali vzrok nesreče, so dognali, da mu je bil nekdo nalašč pokvaril motor

Dva dni pozneje je padel koj po dvigu v zrak z letalom vred. Vzrok: škodoželjna poškodba. Krivcev ni mogel nihče odkriti.

Sedemnajst vlomov.

Leta 1926 je bilo mesto Biarritz, kjer se shajajo samo milijonarji, pozorišče najbolj nerazumljivih dogodkov. Gospem so zginjale v vrvežu z vratov najdragocenejše ovratnice. Ko so se vrnile na stanovanje, so našle prazne še šatulje za nakit. V katerikoli blagajni je bila shranjena kaka dragocenost — zginila je. Celu cerkev sv. Martina so oropali skrivnostni lopovi za pol milijonov funtov vrednosti. V celem so ugotovili v Biarritzu omenjenega leta 17 ropov ter vlomov. Vse poizvedbe za lopovskimi pretkanci so bile ničeve.

Obiskali so ga...

Dne 14. oktobra 1926 sta priredila gospod in gospa Löwenstein v svoji vili pojedino, na katero so bili povabljeni angleški lordi, francoski grofi in ameriški dolarski mogočnejši. Po imenitni pogostitvi se je odstranil od zabave g. Löwenstein krog polnoči, ker je imel navado, da je bil ob 6. uri zjutraj na nogah. Po drugi uri čez polnoč so se poslovili tudi ostali gosti od soproge Löwensteinove.

Ko je zbudil drugo jutro sluga Löwensteina, je opazil, da je bilo v pred-sobi spalnice vse v največjem neredu. Gospodova obleka je bila razmetana po tleh in iz sukna iztrgana fura ali podloga. Stoli so bili prevrnjeni, omare odprte...

Pri tem poročilu je bankir prebledel. V enem kotu so našli Löwensteinovo denarnico, iz katere je zginil denar in bankirjevi tajni dokumenti. Löwenstein ni čul nočnih obiskovalcev, njegovi psi se tudi niso oglasili.

Löwenstein je hitel v sobo svoje žene in jo je zbudil. Tamkaj ni bilo niti sledi o kakem neredu. V eni omari med perilom je skrivala gospa ključ od blagajne za nakit. Ključa ni bilo. Tičal je v blagajni... Dragocenosti so bile izropane. Neznanec je odnesel diamantov za 20 milijonov frankov.

zdaj počil strel in jih pozval? Počasi so se oddihali eden za drugim. Vse tiho... Franček je že moral biti preko obroča oblege in hiteti skozi šumo na Podgradje, kjer se bo odpočil in razgledal za nadaljnjo, veliko manj nevarno pot. Jarek krog zakopov se je pričel prazniti. Branilci so odhajali k počitku v trdni veri, da je premagal neustrašeni junak ovire in bodo sigurno prihodnjo noč rešeni oblege.

Jeruzalemski tabor je legal k počitku. Nedolžen mladenič je bil odposlan, da prinese izza Mure na Jeruzalem oljčno vejico rešitve in zmage nad pasjim sovražnikom!

==

Franček se je priplazil srečno po trebušu s hriba v grabo, ne da bi zadel na kako stražo. V globeli je še čepe pazno gledal na vse strani, ali se bo zganiło kje kaj sumljivega, kar bi obetalo nevarnost. Spodaj vse tiho in mirno. Briti je začel po grabi mrzel zimski veter. Po vseh štirih je poskusil naprej. Za dobrih 30 korakov je bil gozd, ki se je vijugal po grebenu in mu nudil pri skakanju od enega drevesa do drugega

zadostno kritje. Pokrižal se je, vzdihnil k jeruzalemski Materi žalosti, se vzravnaval in s par dolgimi skoki je bil v šumi. Bila je na prvi pogled prazna in nezastražena. Tukaj je šlo lažje. Treba je bilo iz previdnosti le na lahko stopati po zmrzlem snegu, da ne bi preveč škripal in poiskati za preskoke debelejša drevesa. Navidez lahko umikanje skozi goščo je bilo za neizkušenega mladca tolikanj naporno, da mu je zalival kljub mrazu pot čelo, ko je nalezl že precej v gozdliču na pogorišča, iz katerih se je še kadilo. Od napol tlečih ognjev dalje so bili vozovi, konji, po tleh raztrošena slama, seno... Nobene straže. Očividno je tukaj taboril kručevski pratež, ker je vladala tolika brezskrbnost. Baš je nameraval obiti liki izumrli tabor, pa se je prikotalil iz voza dolg Kruc in momljaj v madžarščini: »Ištvan, ne bodi hud, če si stražil dalje. Takoj te zamenjam.« Franček je pritegnil sapo, stisnil v pest nož in prestopil naprej brez odgovora.

»Strela, se že zopet središ,« je nadaljeval od mraza drgetajoči dolgotetnež. »Vsaj požirek žganja mi daj,« je silil vanj dolgin od zadaj in že je bil tako blizu, da bi ga bil lahko otipal.

Mladostnega junaka je zapustila na mah zadnja

bihi na brze konje, ki so morali s tem tovorom nekaj časa galopirati. Dolgo za tem so znašli prvi sodček za izdelovanje masla in pridelava surovega masla je takoj narasla in se razširila po vsem svetu.

Zanimiva statistika iz Londona.

V 19. stoletju je bilo v Londonu trikrat toliko krčem ter točilnic piva nego v današnjih dneh, čeravno je posedalo tedaj mesto komaj polovico današnjega obsega. V 19. stoletju beleži kronist: 200 krčem, 447 jedilnic, 550 kavarn, 6000 točilnic piva, 8700 točilnic žganja = 16.000 lokalov, po katerih so popivali Angleži. Število prebiv-